

Suvestinė redakcija nuo 2010-08-06 iki 2012-11-22

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2005, Nr. [152-5617](#), i. k. 1052250ISAK000V-973

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL PRIEŠINĖS LIAUKOS VĖŽIO ANKSTYVOSIOS DIAGNOSTIKOS FINANSAVIMO
PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2005 m. gruodžio 14 d. Nr. V-973
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 61 straipsniu (Žin., 1994, Nr. [63-1231](#); 1998, Nr. [112-3099](#)), Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 9 ir 25 straipsniais (Žin., 1996, Nr. [55-1287](#); 2002, Nr. [123-5512](#)) bei atsižvelgdamas į Privalomojo sveikatos draudimo tarybos 2005 m. rugsėjo 30 d. nutarimą Nr. 9/7 ir 2005 m. lapkričio 24 d. nutarimą Nr. 11/5:

1. T v i r t i n u:

- 1.1. Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programą (pridedama);
- 1.2. Informacinio pranešimo formą (pridedama).

2. Neteko galios nuo 2009-05-20

Punkto naikinimas:

Nr. [V-367](#), 2009-05-15, Žin. 2009, Nr. 58-2270 (2009-05-19), i. k. 1092250ISAK000V-367

3. Sudarau Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos administravimo grupę:

Feliksas Jankevičius – Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Urologijos centro direktorius (grupės vadovas);

Tonaras Bekeris – Šiaulių ligoninės Urologijos skyriaus vedėjas;

Romualdas Gurevičius – Higienos instituto Sveikatos informacijos centro vadovas;

Mindaugas Jievaltas – Kauno medicinos universiteto klinikų Urologijos klinikos vadovas;

Vytautas Kasiulevičius – Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Šeimos medicinos centro direktorius;

Audronė Mazurkienė – Sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos departamento Bendrosios medicinos pagalbos skyriaus vyriausioji specialistė;

Jovita Paliliūnaitė – Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos Paslaugų ekspertizės, metodinio vadovavimo ir kontrolės skyriaus vyriausioji specialistė;

Giedrė Smailytė – Vilniaus universiteto Onkologijos instituto Vėžio kontrolės ir profilaktikos centro vadovės pavaduotoja;

Albertas Ulys – Vilniaus universiteto Onkologijos instituto Onkochirurgijos centro gydytojas;

Gediminas Žižys – Lietuvos sergančiųjų prostatos vėžiu draugijos prezidentas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-673](#), 2010-07-28, Žin., 2010, Nr. 93-4926 (2010-08-05), i. k. 1102250ISAK000V-673

4. Pavedu įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal administravimo sritį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-673](#), 2010-07-28, Žin., 2010, Nr. 93-4926 (2010-08-05), i. k. 1102250ISAK000V-673

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ŽILVINAS PADAIGA

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymu
Nr. V-973

**PRIEŠINĖS LIAUKOS VĖŽIO ANKSTYVOSIOS DIAGNOSTIKOS FINANSAVIMO
PROGRAMA****I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa (toliau – programa) numato priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos priemonių, kurių efektyvumas pagrįstas medicinos mokslo įrodymais, įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje.

2. Programos tikslas – pagerinti ankstyvųjų priešinės liaukos vėžio stadijų diagnostiką, taikyti radikalius priešinės liaukos vėžio gydymo metodus, siekiant pailginti sergančiųjų išgyvenamumo trukmę bei sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl šios ligos.

3. Programos uždaviniai:

3.1. nustatyti asmenis, kuriems įtariamas priešinės liaukos vėžys, ir siųsti juos konsultuotis pas specialistą;

3.2. diagnozuoti ankstyvosios stadijos priešinės liaukos piktybinį naviką;

3.3. skatinti pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikėjus plėtoti ankstyvąją priešinės liaukos piktybinių navikų diagnostiką;

3.4. skatinti šiuolaikinių priešinės liaukos piktybinių navikų ankstyvosios diagnostikos metodų taikymą;

3.5. gerinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų bendradarbiavimą priešinės liaukos piktybinių navikų ankstyvosios diagnostikos srityje.

4. Programos priemonės apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų.

5. Programa yra tęstinė.

II. PROGRAMOS PRIEMONĖS IR JŲ ĮGYVENDINIMO TVARKA

6. Programos priemonės:

6.1. informavimo apie ankstyvąją priešinės liaukos vėžio diagnostiką ir prostatos specifinio antigeno (toliau – PSA) nustatymo paslauga;

6.2. urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslauga.

7. Informavimo apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir PSA nustatymo paslaugų teikimą organizuoja asmens sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas (toliau – PASPI).

8. Informavimo apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir PSA nustatymo paslauga apima:

8.1. įsakymu patvirtintos formos informacinio pranešimo įteikimą pasirašytinai;

8.2. pokalbį su pacientu apie priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos priemones, PSA tyrimo reikšmę ir tolesnius veiksmus, jei nustatomas PSA kiekio padidėjimas;

8.3. PSA kiekio kraujo serume nustatymą;

8.4. PSA tyrimo rezultato įvertinimą;

8.5. paciento siuntimą konsultuotis pas urologą (atlikti priešinės liaukos biopsiją), jeigu PSA kiekis viršija 3 ng/ml.

9. Informavimo apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir PSA nustatymo paslauga teikiama vyrams nuo 50 iki 75 metų ir vyrams nuo 45 metų, jei jų tėvai ar broliai sirgo priešinės liaukos vėžiu.

10. Informavimo apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir PSA nustatymo paslauga apmokama šios programos nustatyta tvarka ir teikiama ne dažniau kaip vieną kartą per dvejus metus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-512](#), 2009-06-23, *Žin.*, 2009, Nr. 77-3192 (2009-06-30), i. k. 1092250ISAK000V-512

11. Suteikta informavimo apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir PSA nustatymo paslauga registruojama asmens ambulatorinio gydymo kortelėje (forma 025-1/a).

12. Urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslauga teikiama asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose licenciją teikti ambulatorines urologijos paslaugas.

13. Pacientus siunčia konsultuotis pas urologą ir atlikti priešinės liaukos biopsiją PASPĮ gydytojai.

14. Urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslauga teikiama pacientams, kurių PSA kiekis 3 ng/ml ir didesnis.

15. Urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslauga apima:

15.1. digitalinį rektalinį tyrimą;

15.2. transrektalinę prostatos biopsiją, kontroliuojamą ultragarsu (ne mažiau kaip 6 stulpeliai);

15.3. prostatos tūrio matavimą;

15.4. biopsinės medžiagos histologinį ištyrimą;

15.5. paciento informavimą apie biopsijos rezultatus ir supažindinimą su tolesne profilaktika ar siuntimą gydyti.

16. Urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslauga registruojama asmens ambulatorinio gydymo kortelėje (forma 025-1/a).

17. Urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslauga apmokama šios programos nustatyta tvarka ir teikiama ne dažniau kaip vieną kartą per dvejus metus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-512](#), 2009-06-23, *Žin.*, 2009, Nr. 77-3192 (2009-06-30), i. k. 1092250ISAK000V-512

III. PASLAUGŲ BAZINĖS KAINOS

18. Nustatomos šios paslaugų bazinės kainos:

18.1. informavimo apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir PSA nustatymo paslauga – 42,4 balo;

18.2. urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslauga – 410,4 balo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-331](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 48-1736 (2006-04-29), i. k. 1062250ISAK000V-331

Nr. [V-327](#), 2007-05-03, *Žin.*, 2007, Nr. 50-1964 (2007-05-10), i. k. 1072250ISAK000V-327

Nr. [V-431](#), 2008-05-09, *Žin.*, 2008, Nr. 54-2024 (2008-05-13), i. k. 1082250ISAK000V-431

IV. PROGRAMOS PRIEMONIŲ APMOKĖJIMO TVARKA

19. Teritorinė ligonių kasa (toliau – TLK) už šios programos 6 punkte išvardytas priemones, atitinkančias II skyriuje nurodytas šių priemonių apimtis, moka bazinėmis kainomis.

20. Per ataskaitinį laikotarpį suteiktas programoje numatytas paslaugas TLK apmoka šia tvarka:

20.1. Pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, PASPĮ iki kito mėnesio 10 dienos teikia TLK ataskaitą, kurioje nurodomas per ataskaitinį laikotarpį suteiktų informavimo apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir PSA nustatymo paslaugų kiekis ir mokėtina suma. Į ataskaitą paslauga gali būti įtraukta tik tuo atveju, jei buvo įvykdytos visos šios tvarkos 8 punkte numatytos sąlygos, t. y. nustatytas PSA kiekis.

20.2. Pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, asmens sveikatos priežiūros įstaiga iki kito mėnesio 10 dienos teikia TLK ataskaitą, kurioje nurodomas per ataskaitinį laikotarpį suteiktų urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslaugų kiekis bei mokėtina suma. Į ataskaitą

paslauga gali būti įtraukta tik tuo atveju, jei įvykdytos visos 15 punkte numatytos sąlygos.

20.3. Įvertinusi gautus duomenis, TLK teikia Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos lėšų programos priemonėms vykdyti paraišką.

20.4. TLK, gavusi lėšas programos priemonėms vykdyti, priima apmokėti asmens sveikatos priežiūros įstaigų pateiktas sąskaitas.

V. PROGRAMOS VYKDYMO RODIKLIAI, EFEKTYVUMO KRITERIJAI IR REZULTATŲ VERTINIMAS

21. Programos vykdymo rodiklius, rezultatus ir efektyvumą pagal nustatytus kriterijus vertina, siūlymus dėl programos vykdymo teikia Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos administravimo grupė (toliau – administravimo grupė).

22. Programos vykdymo rodikliai:

22.1. asmenų, kuriems per ataskaitinį laikotarpį PASPI suteikė informaciją apie galimybę dalyvauti patikroje dėl priešinės liaukos vėžio, skaičius;

22.2. per ataskaitinį laikotarpį PASPI suteiktą informavimą apie priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir PSA nustatymo paslaugų skaičius;

22.3. asmenų, kuriems per ataskaitinį laikotarpį nustatytas PSA kiekis 3 ng/ml ir didesnis, skaičius;

22.4. asmenų, per ataskaitinį laikotarpį gavusių siuntimą konsultuotis pas urologą ir atlikti prostatos biopsiją, skaičius;

22.5. asmenų, kurie per ataskaitinį laikotarpį kreipėsi į urologą dėl konsultacijos ir prostatos biopsijos, skaičius;

22.6. per ataskaitinį laikotarpį suteiktą urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslaugų skaičius.

23. Programos efektyvumo kriterijai:

23.1. asmenų, kuriems per ataskaitinį laikotarpį pirmą kartą buvo diagnozuotas priešinės liaukos vėžys, skaičius;

23.2. asmenų, kuriems per ataskaitinį laikotarpį pirmą kartą buvo diagnozuotas T₁ ir T₂ stadijų priešinės liaukos vėžys, skaičius;

23.3. programoje dalyvaujančių asmenų mirtingumo, susijusio su priešinės liaukos vėžiu, dinamika, palyginti su visos Lietuvos vyrų mirtingumu nuo šios ligos.

24. Administravimo grupė atlieka programos rezultatų vertinimą pagal jos vykdymo rodiklius ir efektyvumo kriterijus ne rečiau kaip vieną kartą per metus.

25. Programos rezultatų ir efektyvumo ataskaitas administravimo grupė teikia Sveikatos apsaugos ministerijai ir Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Forma patvirtinta Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro 2005 m.
gruodžio 14 d. įsakymu Nr. V-973

(pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos pavadinimas)

(kodas, adresas, telefonas)

Gerbiamasis _____

(vardas ir pavardė)

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Nr. _____

(data)

Kreipiamės į Jus pranešdami, kad pradedama vykdyti Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa, pagal kurią numatoma atlikti gyventojų sveikatos patikrą.

Kviečiame Jus dalyvauti šioje patikroje.

Kodėl vykdoma ši patikra, kaip ji atliekama, koks jos tikslas ir kodėl jos reikia?

Priešinės liaukos (prostatos) vėžys yra dažniausia vyrų onkologinė liga Lietuvoje. Kiekvienais metais nustatoma apie 2000 naujų ligos atvejų ir šis skaičius kasmet didėja. Jei nustatomas ankstyvųjų stadijų priešinės liaukos vėžys, jo gydymas gali būti efektyvus. Deja, pacientas ilgą laiką nejaučia jokių ligos simptomų, todėl dažnai (Lietuvoje apie 50 proc. atvejų) aptinkamas vėlyvųjų stadijų priešinės liaukos vėžys, kurio visiškai išgydyti nebeįmanoma.

Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programos tikslas – kuo anksčiau nustatyti prostatos vėžį. Todėl kasmet reguliariai turėtų būti tikrinama 50–75 m. vyrų prostatos specifinio antigeno (PSA) koncentracija kraujyje, pagal kurią galima numatyti ankstyvosios stadijos prostatos vėžį. Tai leistų šią ligą efektyviai gydyti ir pasiekti, kad pacientas visiškai pasveiktų. Jei nustatytas PSA kiekis bus 3 ng/ml ar didesnis, pacientas bus siunčiamas konsultuotis pas urologą ir atlikti prostatos biopsiją. Padidėjęs PSA kiekis leidžia tik iš anksto nuspėti prostatos vėžį. Prostatos biopsija yra vienintelis būdas objektyviai patvirtinti prostatos vėžio diagnozę.

Patikros metu *nemokamai* nustatoma PSA koncentracija kraujyje, prireikus pacientą konsultuoja urologas ir atliekama priešinės liaukos biopsija, gali būti paskirtas reikiamas gydymas.

Jei kiltų neaiškumų dėl dalyvavimo patikroje, Jūs galite pasikonsultuoti su šeimos (bendrosios praktikos) gydytoju.

Tad **kviečiame Jus** atvykti į

(asmens sveikatos priežiūros įstaigos pavadinimas, adresas, kabineto Nr.)

pas gydytoją _____ profilaktiškai pasitikrinti dėl
(vardas ir pavardė)
priešinės liaukos vėžio.

Gydytojo darbo laikas:

pirmadienį _____ ;
antradienį _____ ;

trečiadienį _____ ;
ketvirtadienį _____ ;
penktadienį _____ .

Atvykimo datą ir laiką galite suderinti tel.. _____

Primename, kad patikra dėl priešinės liaukos vėžio visiškai apmokama Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, pacientui primokėti nereikia.

(informacinį pranešimą įteikuso
darbuotojo pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Informacinį pranešimą gavau

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(data)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-331](#), 2006-04-27, Žin., 2006, Nr. 48-1736 (2006-04-29), i. k. 1062250ISAK000V-331

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. V-973 "Dėl Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-327](#), 2007-05-03, Žin., 2007, Nr. 50-1964 (2007-05-10), i. k. 1072250ISAK000V-327

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. V-973 "Dėl Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-431](#), 2008-05-09, Žin., 2008, Nr. 54-2024 (2008-05-13), i. k. 1082250ISAK000V-431

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. V-973 "Dėl Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-367](#), 2009-05-15, Žin., 2009, Nr. 58-2270 (2009-05-19), i. k. 1092250ISAK000V-367

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. V-973 "Dėl Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-512](#), 2009-06-23, Žin., 2009, Nr. 77-3192 (2009-06-30), i. k. 1092250ISAK000V-512

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. V-973 "Dėl Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-673](#), 2010-07-28, Žin., 2010, Nr. 93-4926 (2010-08-05), i. k. 1102250ISAK000V-673

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. V-973 "Dėl Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programos patvirtinimo" pakeitimo